

Rom 4, 15

15: For loven virker vrede. Men der det ikke er noen lov, der er det heller ikke noe lovbrudd.

Dette er i sannhet et helt vesentlig ord i Den hellige Skrift, som vi bør legge oss alvorlig på sinne, for å lære å skille rett mellom lov og evangelium, og, som Luther sier, "vokte oss for den freidighet å ville bruke våre fattige tiggergjerninger til å handle med den store guddommelige majestet, eller ville stanse ilden med halmstrå".

Loven virker vrede. Hva kan dette bety? Noen har trodd at "vrede" her sikter til menneskers vrede overfor Guds dom, eller den bitterhet mot Gud og hans lov, som oppstår i hjertet når den stakkars synderen opplever at han ikke kan holde loven. Selvsagt kan det nok oppstå en slik vrede. Men sammenhengen, og mange tilsvarende bibelsteder, viser at her må meningen være at loven tjener ikke til at vi får Guds nåde, men tvertimot hans vrede, mot oss. Da ser vi sammenhengen med verset foran. Paulus tilføyer også straks: Men der det ikke er noen lov, der er det heller ikke noe lovbrudd. Det viser at her tales det om en vrede på grunn av lovbrudd. Altså Guds vrede*.

[* Doktor Philippi sier: "Med ordet "vrede" kan ikke her menes menneskers vrede overfor Guds dom. For vreden settes her opp mot nåden og løftet, og må derfor betegne noe hos Gud. Dessuten taler Skriften om "fiendskap" hos det syndige mennesket, i dets forhold til Gud (Kap. 8: 7, Kol 1: 21), men aldri om "vrede". Derimot tales det om Guds vrede (kap. 1: 18, 2: 5, 8, 3: 5, 5: 9, osv.). Orgä betyr vrede, og det betegner altså her intet annet enn Guds vrede i dens objektive virkelighet. Og grunnen til at loven bevirker denne guddommelige vrede, forstår vi av sammenhengen med siste del av dette verset. Det er jo loven som følger etter, nemlig at loven virker overtredelse. Men denne sannhet uttrykker altså apostelen negativt: "der det ikke er noen lov, der er det heller ikke noe lovbrudd". Selv om dette uttrykket ikke forutsetter noen logisk nødvendighet for at loven virker vrede, så ligger det likevel i sak en nødvendighet i dette, nemlig fordi det allerede er avgjort at det i all menneskenatur er synd imot loven, så må følgen også være at Guds vrede gjennom loven kommer over menneskene."]

Det er en negativ "bakside" ved enhver lov, at den jo samtidig viser mulighetene - og frister til overtredelse. Og følgene blir jo vrede, dom og straff. Men hvor det ikke er noen lov, der kan det heller ikke være noen overtredelse av loven. Hvis en kunne tenke seg at et menneske levde i en situasjon hvor det ikke var underkastet noen lov, så kunne det jo heller aldri anklages for skyld eller vrede. For synd er jo overtredelse av en lov. Så ville dette mennesket da være uten synd - fordi det ikke hadde noen lov over seg. Det sier også Paulus i kap. 5: 13: "Men der det ikke er noen lov, blir synden ikke tilregnet". Guds lov krever jo fullkommen renhet i hjertet, og fullkommen kjærlighet og lydighet. Men en slik tilstand finnes ikke i menneskenaturen etter syndefallet. Da er det en uunngåelig konsekvens at loven blir overtrådt. Og på den måten kommer Guds vrede over oss.

Det er akkurat dette Paulus utførlig har bevist i de tre første kapitlene, at alle mennesker, av alle folk og ytre omstendigheter, "har syndet". "Det er ikke én rettfærdig, ikke en eneste". "Derfor blir intet kjød rettfærdiggjort for Gud ved lovgjæringer", men tvertimot "åpenbares Guds vrede over all ugudelighet og urettfærdighet hos menneskene" (1: 18). Dette er da den tilstand det naturlige menneske står overfor, at Guds lov så langt fra rettfærdiggjør, men derimot gjør at du møter Guds vrede og straff. Dette viste seg allerede da loven ble gitt på fjellet Sinai. Ikke før hadde Gud begynt å gi dem sine hellige bud, så ble det en overtredelse av det første budet, og tre tusen falne understreket den Guds vrede som loven virker.

Men det er ikke nok at en lov samtidig viser mulighetene for overtredelser, og dermed frister til det, og at Guds lov nødvendigvis må bli overtrådt av det falne menneske. I tillegg er naturen så ond at den rett og slett oppegges til ennå mere synd når den møter forbudet. Dette taler Paulus om i kap. 7: 7-13. Der sier han at selve budet: "Du skal ikke begjære", vekke opp i ham all slags begjæringer. Det virket at den synden han tidligere ikke hadde vært seg bevisst i sitt liv, nå virkelig ble levende og virksom, "ble ved budet overmåte syndig" i ham. Dette er ennå en forklaring på hvorfor loven alltid virker vrede.

Men apostelen sier altså ikke: "Der det er en lov, der er det også lovbrudd". Når han istedet sier det i den nektende formen: "der det ikke er noen lov, der er det heller ikke noe lovbrudd", så synes det å ha skjedd for å prise de troendes salighet, de som "ikke er under loven, men under nåden". Disse er i en slik nådestand, som om det ikke fantes noen lov, fordi "Herren ikke tilregner dem deres synd" (v. 8). Derfor sier også Paulus i Rom 8: 1 at det ikke er noen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus. Hvis vi kunne tro dette slik det er vist oss hos Gud, at han ikke dømmer oss etter loven men bare ser oss i Kristus, så ville vi også "ha det slik i vår samvittighet, som om det ikke var gitt noen lov på jorden, hverken ett eller ti bud" (Luther). "For", sier Luther videre, "vår rettfærdighet er intet annet, og består ikke av noe annet, enn at vi intet gjør, og ikke hører eller kjenner til hverken noen lov eller noen gjæringer. Men at vi vet og tror bare dette at Kristus er vår yppersteprest og er gått til Faderen, hvor han handler, taler og ber for oss, og regjerer over oss og i oss gjennom sin nåde".

Dette er da i sannhet en salig stilling. Derimot er det å være under loven alltid det motsatte av salig, om vi så er de beste mennesker. For da kan vi ikke unngå Guds vrede, fordi vi jo ikke er fullkomne og syndfrie. Og loven gir ikke noen nåde.